Nom i cognoms: _____ Data: _____ 5è de primària

Els volcans: el foc que ve de sota terra

ABANS DE COMENÇAR

- Has vist mai un volcà, en persona o en un documental?
- D'on creus que surt la lava?

LLEGEIX EL TEXT

Sota els nostres peus, la Terra és molt més calenta del que sembla. A gran profunditat, la calor és tan forta que algunes roques es fonen i formen el magma, una massa molt calenta i espessa. El magma és més lleuger que les roques que l'envolten i, per això, tendeix a pujar cap a la superfície.

Un volcà és l'obertura per on aquest material surt a l'exterior. El magma s'acumula en una cambra, puja per un conducte que anomenem xemeneia i arriba al cràter, que és la boca del volcà. Quan surt a fora, ja no en diem magma, sinó lava. Durant una erupció, el volcà també pot expulsar gasos, cendres i trossos de roca.

Algunes erupcions duren pocs dies; d'altres, mesos o anys. L'any 2021, un volcà de l'illa de la Palma, a les Canàries, va estar en erupció gairebé tres mesos. La lava va cobrir camps i carrers, va destruir moltes cases i milers de persones van haver de marxar. Molt abans, l'any 79, el Vesuvi, un volcà d'Itàlia, va sepultar la ciutat romana de Pompeia sota una capa gruixuda de cendra i pedres.

A Catalunya també tenim volcans. A la Garrotxa n'hi ha més de quaranta, però fa milers d'anys que no n'hi ha cap en erupció. Avui els cobreixen boscos i camps, i molta gent hi va d'excursió. Al fons del cràter del volcà de Santa Margarida, fins i tot hi ha una petita ermita.

Els volcans fan por, però també aporten coses bones. Amb el temps, les cendres fan que la terra dels voltants sigui molt fèrtil. Per això molta gent viu a prop dels volcans i hi té camps. A més, els científics vigilen els volcans actius amb aparells que detecten els petits terratrèmols i els gasos. Així es pot avisar la gent i, sovint, fer-la marxar a temps.

PARAULES NOVES

erupció: Sortida de lava, gasos i cendres d'un volcà.

sepultar: Cobrir una cosa del tot i deixar-la amagada a sota.

ermita: Capella petita, normalment lluny del poble.

fèrtil: Que fa créixer bé les plantes.

ARA RESPON

1. **Avui els volcans de la Garrotxa estan coberts de boscos i camps.**

   V F

2. **Com s'anomena la boca del volcà?**

   ◯ La xemeneia
   ◯ El cràter
   ◯ La cambra

3. **Quina diferència hi ha entre el magma i la lava?**

   ◯ El magma surt pel cràter i la lava es queda a dins de la Terra
   ◯ El magma és fred i la lava és calenta
   ◯ El magma és a dins de la Terra i la lava ja ha sortit a fora

4. **Quines dues erupcions explica el text? Digues on van passar i en quin any.**

5. **Per què es pot anar d'excursió als volcans de la Garrotxa sense por?**

6. **Per què creus que molta gent viu a prop dels volcans, tot i el perill?**

7. **Per què és útil que els científics detectin els petits terratrèmols a prop d'un volcà?**

8. **Viuries a prop d'un volcà actiu? Dona un argument a favor i un en contra a partir del text.**

COM HO HE FET?

- [ ] Sé explicar per on surt la lava d'un volcà.
- [ ] He buscat al text les dades que em calien.